

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського
національного університету

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНА
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Спеціальність: 072 – фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма: Фінанси

Кваліфікаційна робота

Виконав студент групи Фвнм-21
В.Ю. Кривов'язюк

Вінниця – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1 Поняття та сутність фінансового стану підприємства	7
1.2 Методологія та інструменти проведення аналізу фінансового стану....	11
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	17
2.1. Оцінка фінансового стану підприємства.....	17
2.2. Аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства	32
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	38
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ.....	51

ВСТУП

Актуальність аналізу фінансового стану підприємства зумовлена необхідністю забезпечення його стабільного функціонування та розвитку в умовах сучасної економіки. Сучасна методологія аналізу дозволяє оцінити фінансову стійкість підприємства, його платоспроможність та ефективність використання ресурсів, що є важливим для прийняття управлінських рішень. Перспективні напрями розвитку в цій галузі включають впровадження новітніх технологій, таких як великі дані та штучний інтелект, що сприятиме підвищенню точності та оперативності аналізу, а також більш глибокому розумінню фінансових процесів підприємства.

Дослідження проблематики аналізу фінансового стану підприємства є актуальною темою в працях багатьох науковців, які прагнуть удосконалити методологічні підходи та виявити перспективні напрями розвитку. У своїх роботах дослідники: Антипенко Н. В., Глушко А.Д., Кушнір А. С., Ковтуненко Ю.В., Олексійчук А.Г., Паянок Т. М., Семенова К. Д., Соколова Л. В., Ясинська Д. В. та інші зосереджуються на таких аспектах, як визначення фінансових показників, оцінка ризиків та розробка інструментів для більш точного і оперативного аналізу. Науковці також акцентують увагу на впровадженні сучасних технологій, зокрема великих даних і штучного інтелекту, які дозволяють значно покращити процес аналізу та прийняття управлінських рішень. Їхні праці висвітлюють важливість комплексного підходу та міждисциплінарної взаємодії для досягнення більш ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у розкритті теоретичних аспектів аналізу фінансового стану та діагностики сучасного фінансового стану підприємства, а також розробленні перспективних напрямів розвитку методології аналізу фінансового стану.

Відповідно до поставленої мети слід виконати наступні **завдання**:

- з'ясувати поняття та сутність фінансового стану підприємства;

- розкрити методологію та інструменти проведення аналізу фінансового стану;
- оцінити фінансовий стан підприємства ДП «Антонов»;
- проаналізувати фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства ДП «Антонов»;
- запропонувати перспективні напрями розвитку методології аналізу фінансового стану ДП «Антонов».

Об’єктом є процес аналізу фінансового стану підприємства, його сучасної методології та розробленні перспективних напрямів розвитку.

Предмет дослідження полягає у розкритті теоретичних аспектів та аналізу фінансового стану підприємства.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи, присвяченої аналізу фінансового стану підприємства, застосовуються різноманітні наукові методи, що спрямовані на ретельне дослідження та об’єктивну оцінку фінансових показників компанії. Один із важливих підходів - абстрактний метод, який дозволяє систематизувати та узагальнювати різні теоретичні концепції щодо аналізу фінансового стану підприємства. Аналітичний метод використовується для глибокого аналізу фінансових показників. Метод узагальнення допомагає систематизувати та підсумовувати результати оцінки конкурентоспроможності продукції бізнес-організації. Графічний метод застосовується для наочної подачі інформації.

Інформаційною базою дослідження для аналізу фінансового стану підприємства була використана широка інформаційна база, основними джерелами інформації стали нормативні документи, методичні вказівки та наукові статті, що висвітлюють різні аспекти фінансового аналізу підприємства. Крім того, важливими джерелами були фінансові звіти ДП «Антонов», які надали необхідні дані про фінансовий стан компанії та її продукцію.

Практична значимість отриманих результатів аналізу фінансового стану ДП «Антонов» полягає у можливості їхнього застосування для підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. Використання

сучасних методологічних підходів дозволяє більш точно оцінити фінансову стійкість та платоспроможність компанії, а також виявити слабкі місця та потенційні загрози, що сприяє розробці стратегічних рішень для покращення фінансового стану, оптимізації витрат і підвищення конкурентоспроможності продукції. Таким чином, результати дослідження можуть бути корисними не лише для внутрішнього управління підприємством ДП «Антонов», але й для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці й обґрунтуванні вдосконаленої методики оцінки фінансового стану ДП «Антонов» з урахуванням специфіки його діяльності, глобальних економічних викликів та сучасних тенденцій у фінансовому менеджменті. У дослідженні вперше систематизовано фактори впливу зовнішнього середовища, таких як війна та санкційний тиск, на фінансову стійкість підприємства, а також запропоновано перспективні напрями розвитку, включаючи диверсифікацію виробництва, залучення інвестицій та інтеграцію інноваційних технологій у фінансове управління.

Структура кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст роботи становить 52 сторінок, в т.ч. 12 таблиць, 4 рисунків. Список використаних джерел містить 43 найменувань та кваліфікаційна робота містить 1 додаток.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття та сутність фінансового стану підприємства

Поняття та сутність фінансового стану підприємства є ключовими елементами у фінансовому аналізі та управлінні будь-якою організацією. Фінансовий стан відображає загальний рівень фінансової стійкості, його здатність генерувати доходи, ефективно використовувати ресурси та виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та інвесторами.

Аналіз трактування науковців, щодо економічної сутності аналізу фінансового стану підприємства наведено у табл.1.1.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «фінансовий стан підприємства»

Науковці	Трактування
Антипенко Н. В., Кушнір А. С.	Фінансовий стан підприємства – це комплексний показник, що відображає здатність компанії забезпечувати свою фінансову стійкість, виконувати фінансові зобов'язання та ефективно використовувати ресурси для досягнення стратегічних цілей [1, с. 66].
Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В.	Фінансовий стан підприємства – це сукупність показників, що характеризують його ліквідність, платоспроможність, прибутковість та ефективність управління активами і пасивами на певний момент часу [10, с. 101].
Проскуріна Н., Гнідкова А	Фінансовий стан підприємства – це рівень його фінансового здоров'я, який визначає можливість стабільного функціонування, розвитку та виконання зобов'язань перед кредиторами, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами [22].
Томчук О., Левчук М.	Фінансовий стан підприємства – це відображення фінансових результатів його діяльності, що включає аналіз доходів і витрат, балансового звіту, грошових потоків і фінансових коефіцієнтів, які визначають стійкість і конкурентоспроможність підприємства [28, с.480].
Семенова К. Д..	Фінансовий стан підприємства – це показник його економічної стабільності, що характеризується здатністю забезпечувати фінансову рівновагу між активами та зобов'язаннями, підтримувати необхідний рівень капіталу та резервів для майбутнього розвитку [25, с. 77].

Джерело: складено автором на основі літератури [1, 10, 22, 28, 25].

Провівши дослідження, вважаємо, що сутність фінансового стану підприємства полягає в оцінці його фінансової стабільності та здатності ефективно виконувати свої економічні зобов'язання, тобто, це комплексний показник, який відображає, наскільки підприємство здатне генерувати прибуток, забезпечувати ліквідність, підтримувати фінансову стійкість та платоспроможність. Фінансовий стан включає аналіз активів, зобов'язань, власного капіталу та грошових потоків, що дозволяє зрозуміти, як ефективно підприємство використовує свої ресурси та наскільки воно готове до майбутніх фінансових викликів.

Автори Ковтуненко Ю.В., Олексійчук А.Г. визначають, що аналіз фінансового стану підприємства – це процес оцінки фінансових показників та економічних параметрів компанії з метою визначення її фінансової стійкості, платоспроможності та ефективності використання ресурсів [8, с. 234].

Аналіз фінансового стану підприємства на думку Паянок Т. М. – це комплексна оцінка фінансових звітів і показників, що дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, а також визначити ризики та перспективи подальшого розвитку [16, с. 243].

Науковці Ясинська Д. В., Добровольська О. В. трактують аналіз фінансового стану підприємства – це систематичний підхід до вивчення фінансових результатів діяльності компанії, що включає розрахунок і інтерпретацію ключових фінансових коефіцієнтів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [39, с. 82].

Таким чином, аналіз фінансового стану підприємства є комплексним процесом оцінки його фінансової стабільності, ефективності управління ресурсами та здатності до досягнення стратегічних цілей. В рамках такого аналізу проводяться оцінка фінансових звітів, розрахунки фінансових показників, виявлення тенденцій у розвитку фінансових показників, аналіз факторів, що впливають на фінансове здоров'я підприємства та розробка рекомендацій щодо подальшого удосконалення фінансової стратегії компанії. Такий аналіз є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих

управлінських рішень та забезпечення стійкості та зростання підприємства в умовах змінного економічного середовища.

Аналіз фінансового стану підприємства може проводитися з використанням інформації з різних періодів. Виділяють три основних напрямки здійснення аналізу: діагностика майбутнього фінансового стану для прогнозування подальшого розвитку, оцінка минулого фінансового стану для вивчення динаміки та виявлення тенденцій, а також оцінка поточного фінансового стану для надання актуальної інформації про сучасний стан справ. В залежності від цілей користувачів фінансової звітності розрізняють внутрішню і зовнішню діагностику, а також визначають ступінь зацікавленості: з прямим або непрямим фінансовим інтересом, або без такого інтересу (рис. 1.1).

Рис. 1.1 Аналіз фінансового стану підприємства

Джерело: складено автором на основі літератури [6, с. 245].

Аналіз фінансового стану підприємства включає комплекс заходів, спрямованих на оцінку його фінансової стійкості, ефективності управління ресурсами та здатності досягати стратегічних цілей. Аналіз здійснюється на основі фінансових даних різних періодів залежно від цілей і суб'єктів аналізу, він може бути внутрішнім або зовнішнім, а за ступенем зацікавленості з прямим, непрямим або без фінансового інтересу. Результати аналізу надають керівництву підприємства важливу інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і розробки стратегічних планів [18, с. 98].

Сутність фінансового стану підприємства полягає в його здатності:

- підприємство повинне мати достатньо коштів для фінансування своєї діяльності та отримання прибутку;
- підприємство повинне мати можливість своєчасно та в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами, інвесторами та іншими контрагентами;
- підприємство повинне мати стійкість до негативних впливів зовнішнього середовища та бути здатним адаптуватися до мінливих умов ведення бізнесу [2, с. 209].

Фінансовий стан підприємства характеризується системою показників, які відображають різні аспекти його фінансового становища. До основних показників фінансового стану підприємства відносяться:

- ліквідність - даний показник характеризує здатність підприємства перетворювати свої активи на готівку;
- платоспроможність - даний показник характеризує здатність підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами;
- рентабельність - даний показник характеризує ефективність використання підприємством своїх ресурсів для отримання прибутку;
- фінансова стійкість - даний показник характеризує здатність підприємства протистояти негативним впливам зовнішнього середовища [7, с. 234].

Оцінка фінансового стану підприємства проводиться на основі аналізу його фінансової звітності, включаючи бухгалтерський баланс, звіт про результати діяльності, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал.

Отже, фінансовий стан підприємства є комплексним показником, що відображає його здатність ефективно використовувати ресурси, підтримувати стабільність і розвиватися у конкурентному середовищі. Сутність цього поняття полягає у всебічній оцінці фінансової стабільності, ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства, що дозволяє визначити його фінансову стійкість та перспективи розвитку. Розуміння фінансового стану підприємства є ключовим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, планування стратегічного розвитку та залучення інвестицій.

1.2 Методологія та інструменти проведення аналізу фінансового стану

Методологія та інструменти проведення аналізу фінансового стану підприємства є критично важливими для отримання точного та всебічного розуміння його фінансової діяльності. Вони включають різноманітні підходи та методи, що дозволяють оцінити ключові показники фінансової стабільності, ліквідності, платоспроможності та прибутковості. Використання як традиційних, так і сучасних інструментів аналізу, таких як фінансові коефіцієнти, трендовий аналіз, порівняльний аналіз та прогнозування, сприяє формуванню об'єктивної картини фінансового стану підприємства. Такий підхід забезпечує керівництво та зацікавлених сторін необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих рішень та планування подальшої діяльності [11, с. 15].

Дослідження нормативної бази та аналіз наявних літературних джерел є важливими передумовами для оцінки фінансових результатів діяльності підприємства. Визначення фінансового стану підприємства базується на застосуванні різноманітних інструментів, які регулюються законодавством і детально розглядаються у наукових дослідженнях. Ретельний аналіз

нормативних документів та літературних джерел дозволяє глибше зрозуміти методологію та підходи до фінансового аналізу, що забезпечує об'єктивніші та інформативніші результати [24, с. 177].

Основним та офіційним джерелом даних для аналізу фінансового стану підприємства є його бухгалтерська звітність. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21], бухгалтерська звітність включає такі форми:

- форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;
 - форма №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»;
 - форма №3 «Звіт про рух грошових коштів»;
 - форма №4 «Звіт про власний капітал»;
- розділ «Примітки до фінансової звітності», такий набір звітних форм є офіційним та містить основну інформацію, необхідну для здійснення всебічного аналізу фінансового стану підприємства [38, с. 23].

Господарський кодекс України [5] регулює аналіз фінансового стану підприємства, встановлюючи загальні принципи та вимоги до ведення фінансової діяльності, звітності та контролю. Згідно з кодексом, підприємства зобов'язані вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність у порядку, встановленому законодавством України, що забезпечує прозорість та достовірність фінансової інформації, що є основою для аналізу фінансового стану. Кодекс також передбачає відповідальність підприємств за своєчасне і точне подання фінансової звітності, що дозволяє проводити об'єктивний аналіз їх фінансового стану.

Податковий кодекс України [19] регулює аналіз фінансового стану підприємства через встановлення правил ведення податкового обліку та звітності, які мають відповідати вимогам бухгалтерського обліку та визначає порядок розрахунку та сплати податків та зборів, які впливають на фінансові результати підприємства, а також регламентує процедури подання податкової звітності. Податковий кодекс також передбачає проведення податкових

перевірок, які можуть включати аналіз фінансових показників підприємства для виявлення порушень податкового законодавства.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [20] регулює аналіз фінансового стану підприємства через встановлення загальних правил і вимог до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Закон визначає обов'язковість ведення бухгалтерського обліку всіма підприємствами незалежно від їх організаційно-правової форми та виду діяльності, забезпечуючи тим самим єдині стандарти для збору та обробки фінансових даних. Закон також встановлює вимоги щодо періодичності подання фінансової звітності, її структури та змісту, що сприяє забезпеченню прозорості і порівнянності фінансових даних, необхідних для аналізу та прийняття управлінських рішень.

Методологія аналізу фінансового стану підприємства включає наступні етапи:

- визначення мети та завдань аналізу на цьому етапі визначається, для чого проводиться аналіз фінансового стану, яка інформація потрібна та які питання має допомогти вирішити аналіз;
- збір та підготовка інформації - на цьому етапі збирається та готується до аналізу інформація про фінансовий стан підприємства. Основним джерелом інформації є фінансова звітність підприємства, включаючи бухгалтерський баланс, звіт про результати діяльності, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал [26, с. 278];
- аналіз фінансових показників - на цьому етапі проводиться аналіз фінансових показників, які характеризують різні аспекти фінансового стану підприємства. аналіз може проводитися за допомогою різних методів, таких як горизонтальний, вертикальний, порівняльний та факторний аналіз;
- на останньому етапі формуються висновки про фінансовий стан підприємства та надаються рекомендації щодо його покращення [23, с. 428].

Методичні підходи до аналізу фінансових стану підприємства включають комплексну систему методів та підходів, призначених для оцінки фінансового стану, прибутковості та ефективності його діяльності (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Основні методи аналізу фінансових стану підприємства

Метод	Характеристика
Оцінка фінансового стану з використанням абсолютних показників	Оцінка фінансового стану підприємства з використанням абсолютних показників є ключовим аспектом фінансового аналізу, оскільки вона базується на конкретних сумах і значеннях, викладених у фінансових звітах. Абсолютні показники, такі як величина активів, пасивів, доходів, витрат, прибутків і зобов'язань, надають можливість точно оцінити фінансові ресурси, заборгованість та здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання.
Метод фінансових коефіцієнтів	Метод фінансових коефіцієнтів є ефективним інструментом для оцінки фінансового стану підприємства, що базується на розрахунку і аналізі спеціальних числових показників. Метод використовується для оцінки різних аспектів фінансової діяльності, таких як ліквідність, платоспроможність, стабільність та прибутковість. Фінансові коефіцієнти дозволяють здійснювати порівняльний аналіз як в межах самого підприємства за різні періоди, так і з іншими підприємствами у відповідній галузі.
Бальна оцінка	Бальна оцінка для аналізу фінансового стану підприємства використовується для систематизації та узагальнення результатів фінансового аналізу за допомогою числових оцінок або рангів. Такий підхід дозволяє зробити комплексну оцінку різних аспектів фінансової діяльності, таких як ліквідність, платоспроможність, прибутковість та ефективність управління ресурсами. В процесі бальної оцінки кожен фінансовий показник або група показників отримує ваговий коефіцієнт, що відповідає їхньому значенню для загального аналізу, що дозволяє керівництву та інвесторам швидко оцінити фінансовий стан підприємства, зробити обґрунтовані висновки щодо його стабільності та перспектив розвитку.
Рейтингова оцінка	Рейтингова оцінка для аналізу фінансового стану є важливим інструментом, що дозволяє здійснювати комплексну оцінку фінансової стійкості та ризиків підприємства. Підхід базується на присвоєнні числових оцінок, які відображають рівень кредитоспроможності і фінансової надійності підприємства. В результаті рейтингова оцінка надає можливість інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам зробити обґрунтовані рішення щодо співпраці з підприємством на основі його фінансової стійкості і потенціалу розвитку.

Джерело: розроблено автором на основі літератури [33, с. 155].

У міжнародній практиці для аналізу фінансового стану компаній широко використовуються математичні моделі, що дозволяють створити агрегований показник фінансового стану компанії – його інтегральну оцінку (табл. 1.2) (додаток А).

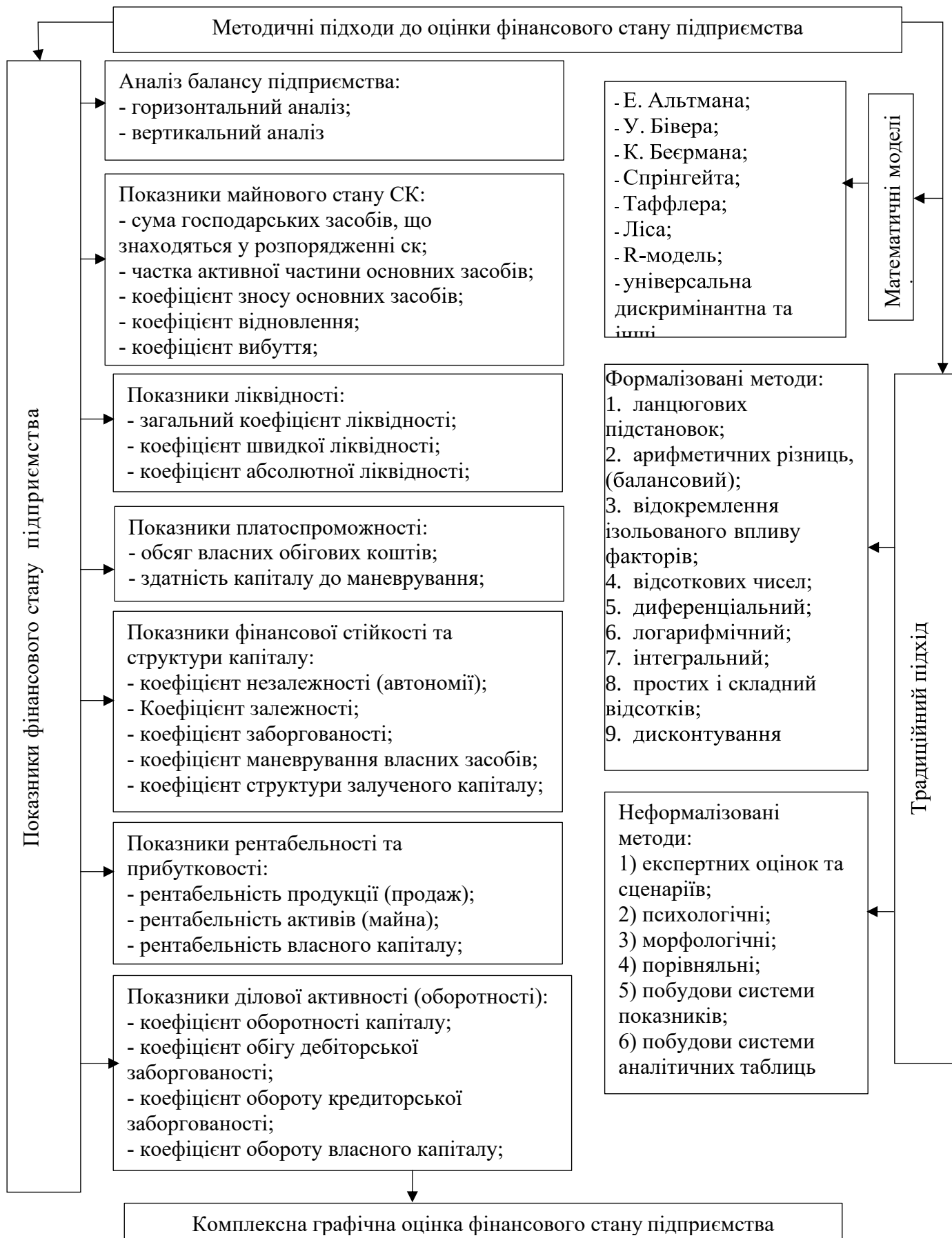

Рис.1.2 Методичні підходи до оцінки фінансового стану підприємства

Джерело: складено автором[35, с. 133].

Існує багато різних методів оцінки фінансового стану підприємства. Кожен з них має свої переваги та недоліки, тому вибір методу залежить від цілей аналізу, доступної інформації та кваліфікації аналітика. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства передбачає використання декількох методів одночасно, що дозволяє отримати більш об'єктивну картину фінансового стану підприємства та виявити потенційні проблеми.

Важливо зазначити, що оцінка фінансового стану підприємства - це динамічний процес, який необхідно проводити на регулярній основі, що дозволяє відстежувати зміни у фінансовому стані підприємства та своєчасно вживати заходів щодо їх корекції.

Отже, успішне використання методології та інструментів аналізу фінансового стану підприємства є ключовим для забезпечення об'єктивності і повноти оцінки його фінансової діяльності. Вони не лише дозволяють ідентифікувати поточні та потенційні проблеми, але й надають базу для розробки стратегій управління та прийняття рішень. Застосування цих інструментів допомагає підвищити ефективність управлінських рішень і забезпечити стійкість фінансового стану підприємства в умовах ринкової нестабільності.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства є ключовим елементом для визначення його стійкості та здатності ефективно функціонувати в умовах ринку. Аналіз фінансових показників дозволяє виявити сильні та слабкі сторони компанії, оцінити її ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість та рентабельність. Тому оцінка фінансового стану ДП «Антонов» є важливою для розуміння поточного економічного становища підприємства, його можливостей для подальшого розвитку та адаптації до ринкових викликів, а також для формування рекомендацій щодо покращення фінансової діяльності.

Державне підприємство «Антонов» - державне комерційне підприємство, засноване на державній власності. З квітня 2015 року входить до складу державного концерну «Укроборонпром» [14]. ДП «Антонов» включено до переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави України[15].

До складу ДП «Антонов» входять:

- Серійний завод «Антонов» (раніше «АВІАНТ»);
- ДП «Антонов»;
- ДП «Завод цивільної авіації 410»;
- Харківське державне авіаційне виробниче підприємство[15].

ДП «Антонов» у своїй діяльності керується Конституцією [9] та Законами України, актами Президента, Кабінету Міністрів, наказами Концерну, нормативно-правовими актами, а також Статутом [27], який визначає правосуб'єктність підприємства. Відповідно до Статуту ДП «Антонов» створено з метою отримання прибутку шляхом здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, проектної та іншої господарської діяльності[15].

ДП «Антонов» є провідним авіабудівним підприємством, яке функціонує на основі сучасного обладнання та передових технологій. Основним напрямом діяльності компанії є розробка, виробництво та тестування нових зразків авіаційної техніки. Серед продукції, яку випускає підприємство, можна виділити такі види літаків: транспортно-десантні, пасажирські, вантажопасажирські та конвертовані моделі. Крім того, ДП «Антонов» створює багатоцільові та спеціалізовані літаки, а також забезпечує виробництво авіаносіїв для авіаційних і космічних систем [15].

Види діяльності ДП «Антонов» охоплюють широкий спектр послуг та робіт у сфері авіабудування. Підприємство займається розробкою та створенням нових літальних апаратів, включаючи науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, проектування, будівництво прототипів, проведення наземних та льотних випробувань, сертифікацію, а також супровід серійного виробництва та експлуатації. Додатково, компанія виконує науково-дослідні й виробничі роботи в галузі наземної техніки, модифікує існуючі літаки та надає експлуатаційну підтримку, включаючи продовження ресурсу повітряних суден. Важливим напрямом є також підготовка та перепідготовка льотного та технічного персоналу, а також міжнародні чартерні вантажні перевезення, у тому числі нестандартні [15].

У науково-технічній та виробничій діяльності ДП «Антонов» налічується 22 типи нових літаків, а також понад 100 спеціалізованих модифікацій для різних військових та цивільних потреб. За період існування підприємства було виготовлено та реалізовано більше 22 тисяч літаків марки «Ан», з яких понад 1,5 тисячі продано до 50 країн світу. Станом на 1 грудня 2022 року в експлуатації знаходиться 1575 літаків. Однак, через війну в Україні було втрачено низку літаків, зокрема легендарний літак «Мрія» [15].

Останніми роками ДП «Антонов» активно розширює свій вплив не лише в авіабудуванні, а й у наземному транспорті. Підприємство займається розробкою та виробництвом тролейбусів Київ-12, трамваїв ЛТ-10А та легкого автоматизованого метро «Радан», дані види транспорту демонструють прагнення

компанії адаптувати свої інноваційні технології до потреб міського транспорту, сприяючи розвитку інфраструктури та технологічному прогресу в Україні [15].

Структурний підрозділ ДП «Антонов» – «Авіалінії Антонова» – є одним із провідних світових операторів важкого транспортного літака Ан-124-100 «Руслан». Починаючи з 2006 року, «Авіалінії Антонова» надають послуги в рамках програми NATO SALIS (Strategic Airlift Interim Solution) [43], забезпечуючи стратегічні авіап перевезення для потреб НАТО та Європейського Союзу, що підкреслює ключову роль підприємства в міжнародних логістичних операціях та його здатність підтримувати високий рівень технічного забезпечення та виконання важливих транспортних завдань в інтересах світової спільноти [15].

Організаційна структура управління ДП «Антонов» (рис. 2.1) належить до дивізіонального типу. Така структура дає можливість зосередитися на окремих продуктах та споживачах, що сприяє підвищенню ефективності управління та оперативному реагуванню на зміни у зовнішньому середовищі, що забезпечує гнучкість компанії в умовах сучасного ринку та дозволяє швидко адаптуватися до нових викликів і вимог клієнтів, що є особливо важливим у високотехнологічній галузі, якою є авіабудування.

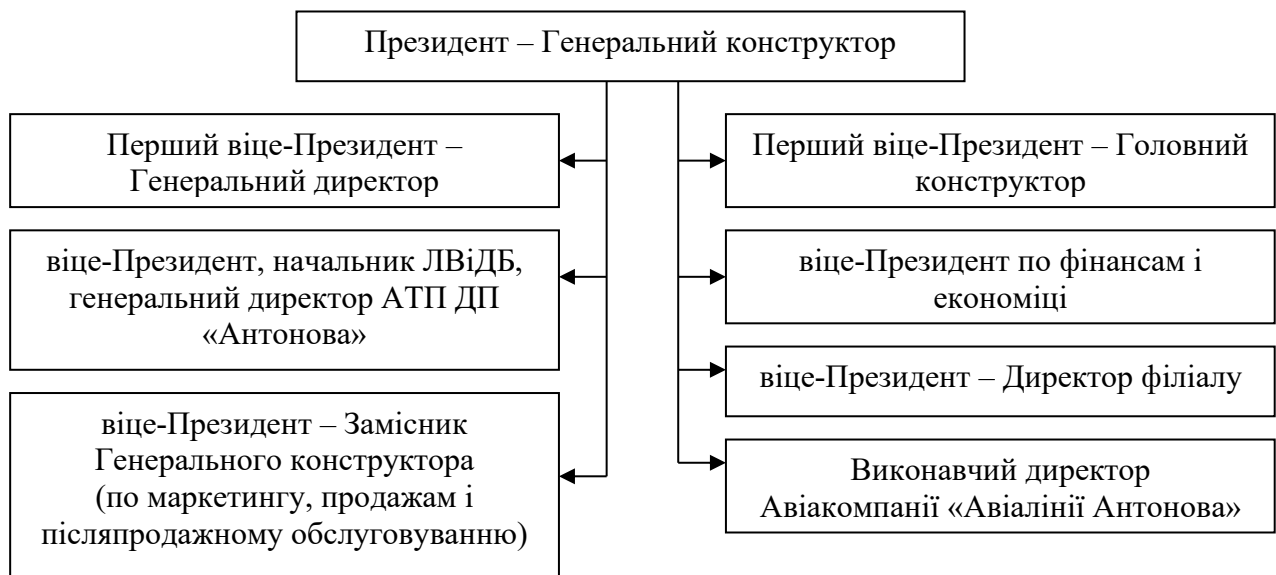

Рис. 2.1 Організаційна структура ДП «Антонов»

Джерело: складено автором на основі даних ДП «Антонов» [15].

Організаційна структура ДП «Антонов» побудована на основі ієрархічних ланцюгів, що забезпечують пряму підпорядкованість між керівниками та структурними підрозділами. Організаційна структура ДП «Антонов» враховує спеціалізацію, взаємозв'язки та інтеграцію бізнес-процесів. У структурі чітко відображено посади керівників та підрозділів, а їх обов'язки, права та підпорядкованість визначені посадовими інструкціями. Взаємодія між підрозділами, їх функції та підпорядкованість регулюються положеннями про підрозділи, що сприяє чіткому управлінню та координації діяльності підприємства [15].

Президент одночасно є генеральним конструктором ДП «Антонов», що підкреслює важливість інженерної складової в діяльності підприємства. Така модель дозволяє забезпечити тісний зв'язок між розробкою нових моделей літаків та виробництвом.

Розподіл обов'язків між першими віце-президентами дозволяє зосередитися на ключових аспектах діяльності ДП «Антонов»: загальне управління (перший віце-президент – генеральний директор) та технічна складова (перший віце-президент – головний конструктор).

У ДП «Антонов» наявність віце-президентів, відповідальних за конкретні напрямки діяльності (фінанси, маркетинг, виробництво), сприяє більш ефективному управлінню [15].

У сучасних умовах розвитку авіабудівної галузі оцінка фінансово-господарської діяльності підприємств є критично важливою для визначення їхньої стабільності та конкурентоспроможності. Державне підприємство «Антонов», яке займається розробкою та виробництвом літальних апаратів, постає в центрі уваги через свій значний внесок у національну економіку та інноваційний потенціал. Тому проведення детального аналізу фінансового стану ДП «Антонов» дозволить не лише оцінити його поточну позицію на ринку, а й виявити резерви для подальшого розвитку. Аналіз фінансових показників, вивчення економічних тенденцій та оцінка ризиків допоможуть зрозуміти, як

підприємство адаптується до змінюваних умов та забезпечує сталий розвиток у довгостроковій перспективі [29, с. 122].

Проаналізуємо фінансово-господарську діяльність ДП «Антонов» (табл.2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз фінансово-господарської діяльності ДП «Антонов»
за 2021-2023 рр.

Найменування показника	Роки			Відхилення			
				Абсол., тис. грн+/-		Відн.,%	
	2021	2022	2023	2023/2021	2023/2022	2023/2021	2023/2022
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	9361477	9639943	13166724	3805247	3526781	141%	137%
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	5174591	5007226	6502356	1327765	1495130	126%	130%
Власний капітал, тис. грн.	8894827	9184198	11262527	2367700	2078329	127%	123%
Позиковий капітал, тис. грн.	5163611	4113278	7559854	2396243	3446576	146%	184%
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	492619	2478199	3770329	3277710	1292130	765%	152%
Чистий фінансовий результат, тис. грн	4186886	709296	2966009	-1220877	2256713	71%	418%
Валовий прибуток, тис. грн.	4186886	4632717	6664368	2477482	2031651	159%	144%
Загальний капітал, тис. грн.	14285762	14609060	19503128	5217366	4894068	137%	134%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до табл. 2.1. аналіз фінансово-господарської діяльності ДП «Антонов» за період 2021-2023 років свідчить про позитивні тенденції у

розвитку підприємства, незважаючи на складнощі, викликані війною та іншими зовнішніми факторами.

Чистий дохід від реалізації продукції діяльності ДП «Антонов» показав стійку динаміку зростання, збільшившись з 9 361 477 тис. грн у 2021 році до 13 166 724 тис. грн у 2023 році, що свідчить про підвищення попиту на продукцію підприємства та ефективність його комерційної діяльності.

Незважаючи на збільшення обсягів продажів, собівартість реалізованої продукції також зросла з 5 174 591 тис. грн у 2021 році до 6 502 356 тис. грн у 2023 році, що може свідчити про зростання витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацією продукції діяльності ДП «Антонов».

Прибуток від операційної діяльності за три роки демонструє позитивну динаміку, зростаючи з 492 619 тис. грн у 2021 році до 3 770 329 тис. грн у 2023 році. Валовий прибуток діяльності ДП «Антонов» також збільшився з 4 186 886 тис. грн у 2021 році до 6 664 368 тис. грн у 2023 році, що підтверджує ефективність операційної діяльності підприємства.

Власний капітал зріс з 8 894 827 тис. грн у 2021 році до 11 262 527 тис. грн у 2023 році, що свідчить про зміцнення фінансової бази підприємства. У той же час, позиковий капітал зменшився з 5 163 611 тис. грн до 7 559 854 тис. грн, що може свідчити про покращення фінансового стану діяльності ДП «Антонов» та зниження залежності від зовнішніх запозичень.

Загальний капітал ДП «Антонов» також зріс з 14 285 762 тис. грн у 2021 році до 19 503 128 тис. грн у 2023 році, що вказує на позитивну тенденцію в розвитку підприємства та його готовність до реалізації нових проектів.

У цілому, аналіз фінансово-господарської діяльності ДП «Антонов» свідчить про позитивні тенденції в його розвитку, але також вимагає уваги до зростання витрат і управління собівартістю продукції.

Аналізу майнового стану ДП «Антонов» є важливим етапом оцінки його фінансового становища, оскільки він дозволяє виявити структуру активів та пасивів, а також оцінити їх ефективність та ліквідність (табл. 2.2). У випадку ДП «Антонов», яке є провідним авіабудівним підприємством України, детальний

аналіз майнового стану допоможе з'ясувати, наскільки ефективно використовується наявний потенціал, які ресурси доступні для реалізації стратегічних цілей, а також виявити можливості для оптимізації управління активами. Вивчення майнового стану підприємства дозволяє оцінити не лише його фінансову стабільність, але й здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища та зберігати конкурентоспроможність на ринку авіаційної техніки [28, с. 481].

Таблиця 2.2

Оцінка майнового стану ДП «Антонов» за 2021-2023 рр.

№	Назва показника	Роки			Теоретично достатнє значення
		2021	2022	2023	
1	Вартість всього майна	14285762	14609060	19503128	Вартість майна повинна зростати порівняно з попередніми періодами
2	Вартість власних коштів підприємства	8894827	9184198	11262527	Вартість власного капіталу повинна зростати порівняно з попередніми періодами
3	Вартість власних оборотних коштів	2863782	4865809	5422750	Вартість власних оборотних коштів повинна зростати порівняно з попередніми роками
4	Коефіцієнт зносу	0,26	0,39	0,34	Зменшуватись і бути меншим 0,5
5	Коефіцієнт придатності	0,74	0,61	0,66	Збільшуватись і бути більшим 0,5

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до табл. 2.2 оцінка майнового стану ДП «Антонов» за 2021-2023 роки свідчать про позитивні тенденції в динаміці вартості майна та капіталу підприємства. Загальна вартість майна зросла з 14285762 тис. грн у 2021 році до 19503128 тис. грн у 2023 році, що підтверджує ефективність інвестиційної діяльності. Вартість власного капіталу також демонструє зростання, що є важливим показником стабільності підприємства та свідчить про зростаючу фінансову незалежність. Власні оборотні кошти ДП «Антонов» за аналізований період також зросли, що свідчить про покращення ліквідності підприємства.

Проте, слід зазначити, що коефіцієнт зносу з 0,26 у 2021 році зріс до 0,39 у 2022 році, а в 2023 році знизився до 0,34, що демонструє зростання частки зношених основних засобів, що потребує уваги для планування капітальних інвестицій. Коефіцієнт придатності залишався вище 0,5, але має тенденцію до зниження, що може вказувати на потребу в оновленні обладнання. Загалом, аналіз майнового стану свідчить про зростання активів та власного капіталу ДП «Антонов», але також вказує на необхідність модернізації основних засобів для підтримання конкурентоспроможності підприємства.

У сучасних умовах фінансової нестабільності та економічних викликів, ліквідність підприємства є одним із ключових показників, що відображає його здатність виконувати зобов'язання в короткостроковій перспективі. Аналіз ліквідності ДП «Антонов» дозволить оцінити фінансову стабільність компанії та її здатність забезпечувати своєчасні платежі, що є критично важливим для підтримки довіри з боку постачальників, інвесторів та клієнтів (табл. 2.3) [34, с. 209].

Таблиця 2.3

Оцінка ліквідності та платоспроможності ДП «Антонов» за 2021-2023 рр.

№	Назва показника	Роки			Теоретично достатнє значення
		2021	2022	2023	
1	1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	0,35	0,23	0,49	Більше 0,2
2	2. Проміжний коефіцієнт покриття балансу	0,45	0,55	0,71	Більше 0,7-0,8
3	3. Коефіцієнт покриття балансу	1,55	2,18	1,72	Більше 2-2,5
4	4. Частка оборотних коштів у активах	0,56	0,61	0,67	Збільшення
5	5. Частка власних оборотних коштів у запасах	0,81	1,14	1,04	Більше 0,5

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до 2.3 аналіз ліквідності ДП «Антонов» за періоди 2021–2023 років показує позитивні зміни у фінансовому стані підприємства. Коефіцієнт

абсолютної ліквідності демонструє збільшення з 0,35 у 2021 році до 0,49 у 2023 році, що свідчить про покращення платоспроможності компанії та її здатності виконувати короткострокові зобов'язання. Проміжний коефіцієнт покриття ДП «Антонов» також зростає, що свідчить про наявність достатніх оборотних активів для покриття поточних зобов'язань, хоча він все ще не досягає рекомендованого значення 0,7–0,8. Коефіцієнт покриття балансу ДП «Антонов», що є важливим показником ліквідності, залишається на рівні, близькому до 2, що вказує на достатнє покриття зобов'язань підприємства активами, хоча є невелике зниження в 2023 році. Частка оборотних коштів у загальних активах зросла до 0,67, що свідчить про позитивні зміни у структурі активів компанії. Частка власних оборотних коштів у запасах ДП «Антонов» перевищує 1, що є позитивним сигналом, оскільки свідчить про ефективне управління запасами та забезпечення їх фінансування. Загалом, ліквідність ДП «Антонов» покращилася, але підприємству слід продовжувати роботу над підвищенням показників ліквідності для забезпечення стабільності та фінансової гнучкості в умовах нестабільного ринку.

В рамках оцінки фінансового стану ДП «Антонов» особливу увагу слід приділити аналізу ділової активності підприємства (табл. 2.4). Ділова активність визначає ефективність використання ресурсів компанії, її здатність генерувати прибуток та підтримувати конкурентоспроможність на ринку. З огляду на сучасні виклики, з якими стикається авіабудівна галузь, особливо в умовах війни в Україні, важливо оцінити, як підприємство справляється з виконанням своїх виробничих планів, забезпеченням обсягів реалізації продукції та управлінням запасами, що дозволить виявити сильні та слабкі сторони діяльності ДП «Антонов», а також окреслити перспективи його подальшого розвитку [37, с. 189].

Таблиця 2.4

Оцінка ділової активності ДП «Антонов» за 2021-2023 рр.

№	Назва показника	Роки			Теоретично достатнє значення
		2021	2022	2023	
1	Загальна оборотність капіталу	0,66	0,66	0,68	Збільшення
2	Оборотність готової продукції	1311,13	538,03	402,62	Збільшення
3	Оборотність запасів	2,65	2,27	2,54	Збільшення
4	Оборотність дебіторської заборгованості	3,80	3,10	3,58	Збільшення
5	Середній строк обороту дебіторської заборгованості	94,73	116,08	100,47	Зменшення
6	Оборотність кредиторської заборгованості	10,08	9,69	13,81	Збільшення
7	Середній строк обороту кредиторської заборгованості	35,73	37,16	26,06	Зменшення
8	Фондовіддача необоротних активів	2,10	3,13	3,46	Збільшення
9	Оборотність власного капіталу	1,05	1,05	1,17	Збільшення

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до табл. 2.4 оцінка ділової активності ДП «Антонов» за 2021-2023 роки демонструє позитивні тенденції в основних показниках. Загальна оборотність капіталу ДП «Антонов» зросла до 0,68, що свідчить про ефективніше використання фінансових ресурсів. Однак спостерігається значне зниження оборотності готової продукції, що з 1311,13 у 2021 році впала до 402,62 у 2023 році, що може свідчити про труднощі в реалізації продукції або надлишок виробництва. Оборотність запасів залишалася на стабільному рівні, що вказує на ефективне управління запасами, хоча зафіксовано деяке зниження у 2022 році.

Оборотність дебіторської заборгованості ДП «Антонов» зросла з 3,80 до 3,58, що свідчить про покращення в управлінні дебіторською заборгованістю, хоча середній строк її обороту збільшився до 100,47 днів, що вказує на можливі затримки у стягненні боргів. Водночас оборотність кредиторської заборгованості

зросла до 13,81, а середній строк її обороту зменшився до 26,06 днів, що свідчить про поліпшення управління зобов'язаннями ДП «Антонов».

Фондовіддача необоротних активів та оборотність власного капіталу ДП «Антонов» продемонстрували зростання, що вказує на ефективніше використання ресурсів. Загалом, попри деякі проблеми в сфері оборотності готової продукції та дебіторської заборгованості, ДП «Антонов» демонструє зростання показників ділової активності, що свідчить про позитивні зміни в управлінні та фінансовій стратегії підприємства.

В умовах сучасної економіки фінансова стійкість підприємства є ключовим аспектом його життєздатності та конкурентоспроможності. ДП «Антонов» є один із провідних виробників авіаційної техніки в Україні, заслуговує на детальний аналіз фінансової стійкості, оскільки це дозволяє оцінити його здатність ефективно функціонувати в умовах ринкових коливань та зовнішніх викликів. Оцінка фінансової стійкості ДП «Антонов» (табл. 2.5) включає в себе вивчення структури капіталу та платоспроможності, що дозволяє виявити потенційні ризики та можливості для подальшого розвитку [12, с. 36].

Таблиця 2.5

Оцінка фінансової стійкості ДП «Антонов» за 2021-2023 рр.

№	Назва показника	Роки			Теоретично достатнє значення
		2021	2022	2023	
1	Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	0,74	0,58	0,72	Менше 1
2	Коефіцієнт автономії	0,62	0,63	0,58	Більше 0,5
3	Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,32	0,53	0,48	Якомога більший
4	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,46	0,37	0,42	Менше 0,5
5	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,14	0,12	0,05	Зменшення коефіцієнта
6	Коефіцієнт фінансового левереджу	0,16	0,13	0,05	Менше 0,5
7	Показник заборгованості кредиторам	0,09	0,09	0,07	Якомога менший

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до табл. 2.5 оцінка фінансової стійкості ДП «Антонов» за період 2021-2023 років показує, що підприємство має переважно стабільну

фінансову ситуацію, хоча спостерігаються деякі зміни в ключових показниках. Коефіцієнт співвідношення позичених та власних коштів варіюється в межах, що свідчить про адекватне фінансування: в 2021 році він становив 0,74, знизившись до 0,58 у 2022 році, а потім знову зріс до 0,72 у 2023 році, що залишається нижчим за 1 та свідчить про контрольовану залежність від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт автономії залишився на рівні понад 0,5, що підтверджує фінансову незалежність ДП «Антонов». Однак, коефіцієнт маневреності власних коштів зменшився з 0,53 до 0,48, що вказує на зменшення ресурсів для фінансування нових проектів. Коефіцієнти концентрації залученого капіталу та довгострокового залучення позикових коштів залишаються в межах допустимих значень, що свідчить про помірний рівень фінансових ризиків.

Загалом, фінансова стійкість ДП «Антонов» демонструє позитивні тенденції, але потребує подальшого моніторингу та заходів для підвищення маневреності власних коштів, що дозволить більш ефективно реагувати на зміни ринкової ситуації.

Аналіз рентабельності є важливим етапом оцінки фінансового стану підприємства, оскільки він дозволяє виявити ефективність використання ресурсів та здатність підприємства генерувати прибуток у співвідношенні до своїх витрат та капіталу. У випадку ДП «Антонов», який спеціалізується на виробництві авіаційної техніки, рентабельність є особливо важливим показником, адже вона безпосередньо впливає на можливість реалізації нових проектів, інвестування в технології та інновації, а також на підтримку стабільності підприємства в умовах змінного ринкового середовища. Аналіз ключових показників рентабельності ДП «Антонов» дає змогу оцінити його фінансову ефективність та здатність забезпечити стійке зростання в умовах сучасних економічних викликів (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Оцінка рентабельності ДП «Антонов» за 2021-2023 рр.

№	Назва показника	Роки			Теоретично достатнє значення
		2021	2022	2023	
1	Рентабельність продаж	114%	257%	286%	Більше 20%
2	Рентабельність операційної діяльності	125%	304%	340%	Більше 20%
3	Рентабельність від усіх видів діяльності до оподаткування	120%	110%	330%	Більше 20%
4	Рентабельність капіталу	70%	60%	190%	Більше 20%

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Відповідно до табл. 2.6 рентабельність продаж ДП «Антонов» зросла з 114% у 2021 році до 286% у 2023 році, що вказує на ефективне управління витратами та зростання доходів від реалізації продукції.

Рентабельність операційної діяльності ДП «Антонов» також продемонструвала позитивну динаміку, з 125% у 2021 році до 340% у 2023 році, що свідчить про високу ефективність основних операцій підприємства.

Рентабельність від усіх видів діяльності до оподаткування ДП «Антонов» зафіксувала коливання: 120% у 2021 році, зниження до 110% у 2022 році та подальше зростання до 330% у 2023 році, що говорить про покращення фінансових результатів у цілому, незважаючи на тимчасове зниження у 2022 році.

Рентабельність капіталу знизилась з 70% у 2021 році до 60% у 2022 році, але знову зросла до 190% у 2023 році, що підкреслює ефективність використання капіталу для генерації прибутку ДП «Антонов».

Таким чином, рентабельність ДП «Антонов» у період з 2021 по 2023 рік свідчить про стійкий фінансовий стан підприємства, що забезпечує високу прибутковість його діяльності.

Оцінка ймовірності банкрутства ДП «Антонов» є важливим аспектом аналізу фінансового стану підприємства, оскільки вона дозволяє виявити потенційні фінансові ризики та загрози для його стабільності. У сучасних умовах, коли компанії стикаються з різними викликами, включаючи економічні коливання та зміни в ринковій кон'юктурі, важливо провести комплексний аналіз, який включає в себе як фінансові, так і нефінансові фактори. Використання різноманітних моделей, таких як модель Альтмана (табл. 2.7), дозволяє оцінити фінансові показники, такі як ліквідність, рентабельність та капітальна структура, що, в свою чергу, сприяє визначенню рівня фінансової безпеки ДП «Антонов» та здатності підприємства виконувати свої зобов'язання у майбутньому [36, с. 14].

Таблиця 2.7

Оцінка імовірності банкрутства за моделлю Альтмана для ДП «Антонов»
за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Оборотні активи (р. 1195)	8027393	8 979 087	12 982 604
Витрати майбутніх періодів (р. 1170)	0,00	0,00	0,00
Баланс (р. 1300)	14285762	14609060	19503128
Нерозподілений прибуток (р. 1420)	6 350 895	6 704 088	8574752,00
Власний капітал (р. 1495)	8894827	9184198	11262527
Поточні зобов'язання (р. 1695)	5163611	4113278	7559854
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) р. 2000	9361477	9639943	13166724
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування р. 2290	3 898 354	882 155	3 657 234
X1 (р.1195/р.1495)	0,90	0,98	1,15
X2 (р.1420/р.1495)	0,71	0,73	0,76
X3 (р.2295/р.1495)	0,44	0,10	0,32
X4 (р.1300/р.1695)	2,77	3,55	2,58
X5 (р.2000/р.1495)	1,05	1,05	1,17
Z (1.2X1 + 1.4X2 + 3.3X3 + 0.6X4 + X5)	6,24	5,69	6,24

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ДП «Антонов» [30, 31, 32].

Значення оцінки імовірності банкрутства підприємства за моделлю Альтмана перебувають в інтервалі від 1,8 до 3,0:

- якщо $Z < 1,8$ – імовірність банкрутства дуже висока;

- $1,8 < Z < 2,7$ – висока;
- $Z > 3,00$ – дуже низька [4].

Оцінка ймовірності банкрутства ДП «Антонов» за моделлю Альтмана демонструє стабільність фінансового стану підприємства протягом 2021-2023 років. Результати розрахунків показників Z-індексу вказують на те, що в 2021 та 2023 роках значення Z складає 6,24, а в 2022 році — 5,69, що в цілому свідчить про те, що ДП «Антонов» перебуває в зоні фінансової стійкості та малої ймовірності банкрутства.

Аналіз окремих компонентів моделі показує позитивні зміни в коефіцієнті ліквідності (X1) — з 0,90 у 2021 році до 1,15 у 2023 році, що свідчить про покращення фінансової ліквідності. Хоча коефіцієнт рентабельності (X2) також показує зростання, він залишається на низькому рівні. Зниження X3 у 2022 році до 0,10 вказує на значні фінансові втрати в цей період. Значення коефіцієнта покриття (X4) свідчить про здатність підприємства покривати свої короткострокові зобов'язання, оскільки показник коливається в межах 2,58–3,55. Останній коефіцієнт (X5) демонструє стабільність в показниках рентабельності продажів, з незначним зростанням.

Таким чином, загальний аналіз Z-індексу та його компонентів свідчить про надійність ДП «Антонов» у фінансовому плані, але вказує на необхідність подальшого моніторингу фінансових показників, особливо в умовах непередбачуваних зовнішніх факторів.

Отже, оцінка фінансового стану ДП «Антонов» за період 2021-2023 років виявила позитивні тенденції в розвитку підприємства, що проявляються в зростанні чистого доходу, валового прибутку та рентабельності. Аналіз майнового стану показує зростання вартості активів та власних коштів, що свідчить про фінансову стабільність. Ліквідність підприємства також покращилася, хоча є потреба в підвищенні показників покриття. В оцінці ділової активності спостерігається зростання оборотності капіталу та зменшення строків обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, що свідчить про ефективність управління фінансами ДП «Антонов». Однак, незважаючи на

позитивні результати, підприємству необхідно зосередитися на оптимізації витрат та підвищенні прибутковості для забезпечення стійкого розвитку в умовах змінюваного ринкового середовища. Загалом, ДП «Антонов» демонструє потенціал для подальшого зростання та успішної діяльності в авіаційній галузі.

2.2. Аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства

Аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства ДП «Антонов», є ключовим етапом для розуміння його економічної стійкості та конкурентоспроможності. Фінансові результати компанії залежать від ряду зовнішніх та внутрішніх чинників, таких як динаміка ринку авіаційної промисловості, витрати на виробництво, обсяг продажів, структура капіталу та державна підтримка. В умовах глобальних змін, зокрема економічної нестабільності та війни, важливо дослідити, як ці фактори впливають на фінансові показники підприємства, а також як ДП «Антонов» реагує на виклики та можливості, що виникають у зовнішньому середовищі [3, с. 66].

Аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства ДП «Антонов», можна визначити за допомогою PEST та SWOT аналізу, що дозволяє всебічно оцінити вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність компанії. PEST-аналіз допомагає дослідити політичні, економічні, соціальні та технологічні фактори, які можуть суттєво впливати на фінансові показники та стратегію розвитку підприємства (табл. 2.8). SWOT-аналіз, у свою чергу, дозволяє виявити сильні та слабкі сторони компанії, а також можливості та загрози, що виникають у зовнішньому середовищі. Такий підхід допомагає глибше зрозуміти, як різні фактори впливають на стабільність та перспективи розвитку ДП «Антонов» [17, с. 428].

Таблиця 2.8

PEST-аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства
ДП «Антонов»

Фактори	Позитивний вплив	Негативний вплив
Політичні	Державна політика в авіаційній галузі має вирішальне значення для ДП "Антонов". Підтримка держави у вигляді фінансування, замовлень на розробку нових моделей літаків та спрощення регуляторних процедур може значно вплинути на фінансові результати підприємства.	іншого боку, зміна політичного курсу, війна та нестабільність можуть створити значні перешкоди для діяльності компанії.
Економічні	Макроекономічна ситуація в країні та світі безпосередньо впливає на фінансовий стан підприємства, економічна криза може призвести до скорочення виробництва та збитків.	Зміни валютних курсів впливають на вартість комплектуючих, а також на конкурентоспроможність продукції на світовому ринку.
Соціальні	Зростання попиту на авіаперевезення, зміна демографічної ситуації, споживчих переваг та соціальних норм впливає на попит на різні типи літаків.	Зміна демографічної ситуації, а саме зменшення населення призводить до зменшення попиту авіаційної техніки.
Технологічні	Швидкий розвиток технологій в авіабудуванні створює нові можливості для розробки більш ефективних і конкурентоспроможних літаків. Однак, це також вимагає значних інвестицій у дослідження і розробки.	Швидке застарівання технологій.

Джерело: складено автором на основі даних ДП «Антонов» [15].

Отже, PEST-аналіз показав як позитивні, так і негативні фактори, що впливають на фінансовий стан ДП «Антонов». До позитивних факторів належать державна підтримка, участь у міжнародних проєктах, зростання глобального попиту на транспортні авіаперевезення та впровадження інноваційних технологій у виробництві. Негативний вплив створюють політична нестабільність і війна, що обмежують можливості підприємства та погіршують економічні умови в країні, а також коливання курсу валют і високий рівень залежності від імпортних комплектуючих. Вплив цих факторів визначає потребу у стратегічних змінах для забезпечення стійкості та розвитку підприємства.

SWOT-аналіз є потужним інструментом для оцінки внутрішніх сильних та слабких сторін підприємства, а також зовнішніх можливостей і загроз. Розглянемо SWOT-аналіз для ДП «Антонов», представивши його у вигляді таблиці табл. 2.9.

Таблиця 2.9

SWOT-аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства

ДП «Антонов»

Фактори	Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Внутрішні				
Продукція	Висока якість продукції, міжнародна сертифікація, унікальні характеристики літаків	Залежність від кількох моделей, обмежений асортимент	Розширення модельного ряду, розробка нових типів літаків, адаптація до нових ринків	Збільшення конкуренції на світовому ринку, поява нових технологій у конкурентів
Виробництво	Досвідчений персонал, наявність сучасного обладнання, глибока інженерна база	Висока вартість виробництва, залежність від постачальників комплектуючих	Модернізація виробництва, локалізація виробництва комплектуючих	Зростання вартості сировини та енергоносіїв, логістичні проблеми
Фінанси	Стабільне фінансове становище, наявність власних коштів, можливість залучення інвестицій	Висока вартість великих проектів, залежність від державної підтримки	Диверсифікація джерел фінансування, залучення інвестицій у нові проекти	Фінансові кризи, зміна валютних курсів
Персонал	Високий професіоналізм співробітників, наявність інженерних кадрів	Відтік кадрів, необхідність постійного навчання персоналу	Підвищення мотивації персоналу, залучення молодих фахівців	Старіння персоналу, дефіцит кваліфікованих кадрів
Зовнішні				
Ринок	Великий потенціал світового ринку авіавантажів, зростаючий попит на великогабаритні літаки	Політична нестабільність у регіонах, міжнародні санкції	Розширення географії продажів, вихід на нові ринки, співпраця з міжнародними компаніями	Зміни в міжнародному законодавстві, торгові війни
Технології	Постійна поява нових технологій в авіабудуванні, можливості цифрової трансформації виробництва	Швидке застарівання технологій, високі витрати на дослідження та розробки	Впровадження нових технологій, створення інноваційних продуктів	Збільшення конкуренції в області технологій
Держава	Державна підтримка вітчизняного авіабудування, пільгове оподаткування	Зміна державної політики, бюрократичні бар'єри	Збільшення державного фінансування	Політична нестабільність, зміна уряду

Джерело: складено автором на основі даних ДП «Антонов» [15].

Отже, SWOT-аналіз ДП «Антонов» демонструє як сильні, так і слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози, які впливають на його фінансовий стан. Серед сильних сторін виділяються висока якість продукції, наявність досвідченого персоналу та стабільне фінансове становище. Водночас, слабкими місцями є залежність від обмеженого асортименту моделей, висока вартість виробництва та кадрові проблеми. ДП «Антонов» має можливість розширити модельний ряд, модернізувати виробництво і залучити інвестиції, однак існують ризики політичної нестабільності, конкуренції на світовому ринку та економічних криз.

Внаслідок повномасштабного вторгнення Росії на територію України втрата великого вантажного літака «Мрія» є надзвичайно суттєвою для фінансового стану ДП «Антонов». Літак «Мрія», який служив практично символом українського авіапромислового потенціалу, був ключовим елементом у портфелі продукції підприємства. Його знищення не тільки втратило практичне застосування в транспортній системі, але також призвело до серйозних фінансових втрат через вартість самого літака та його потенційного внеску у розвиток авіапромисловості [15].

Втрата літака «Мрія» має подвійний вплив на ДП «Антонов», по-перше, втрата технічного активу значно ускладнює можливість виробництва і поставок великих вантажних літаків, що може вплинути на їхню конкурентоспроможність на світовому ринку. По-друге, реконструкція та відновлення виробничих потужностей для створення аналогічного літака можуть вимагати значних фінансових витрат, що також вплине на загальний фінансовий стан підприємства [15].

Аналізуючи фінансовий стан підприємства ДП «Антонов», важливо враховувати вплив конкуренції на ринку авіабудування. Конкуренти відіграють значну роль у формуванні ринкових умов, впливаючи на рівень цін, якість продукції та швидкість технологічного розвитку. Зростання кількості міжнародних гравців у сфері авіаційної промисловості, впровадження нових технологій і новаторських рішень від конкурентів можуть значно ускладнити

позиції підприємства на ринку. Вивчення дій конкурентів та адаптація до ринкових змін є ключовим фактором для забезпечення фінансової стабільності ДП «Антонов».

На сьогодні у світовому авіабудівному секторі домінують три ключові компанії, які мають значний вплив на ринок виробництва та постачання авіаційної техніки (табл. 2.10). При детальному аналізі основних показників діяльності провідних авіабудівників можна зробити висновок, що основна частка впливу у цій галузі належить таким компаніям, як Boeing [41], Airbus [40] та Bombardier [42], корпорації постійно розширюють свій бізнес, утримують лідерські позиції на світовому ринку та демонструють високі показники з постачання літаків за останні роки. Їхні стратегічні переваги та значні обсяги продукції ставлять Boeing, Airbus Group і Bombardier на вершину авіабудівної індустрії. ДП «Антонов» зіштовхується з жорсткою конкуренцією з боку цих потужних гравців, зокрема корпорації Boeing.

Таблиця 2.10

Вплив конкурентів на фінансовий стан підприємства ДП «Антонов»

Виробник	Поставлено, одиниць	Замовлено, одиниць	Обсяги продажу, млн. дол. США	Прибуток, млн. дол. США	Активи, млн. дол. США	Рентабельність виробництва, %	Витрати на наукові дослідження в собівартості, %	Продуктивність праці, тис. дол. /особу
Boeing	723	1432	90762	5446	99198	18,3	4	548,4
Airbus	629	1456	80657	3122	127672	17,3	6,5	581,8
Bombardier	84	282	20111	-1246	27614	14,7	2	271,9
ДП «Антонов»	2	5	282	3,3	511	11,4	13,4	21,9

Джерело: складено автором [15, 40, 41, 42].

Відповідно до табл. 2.10 аналіз впливу конкурентів на фінансовий стан ДП «Антонов» показує, що компанія стикається зі значним конкурентним тиском з боку світових гігантів, таких як Boeing, Airbus та Bombardier. Порівняно з цими компаніями, обсяги постачання, замовлень та продажів ДП «Антонов»

залишаються значно меншими. Наприклад, Boeing та Airbus демонструють високу рентабельність виробництва (18,3% та 17,3% відповідно), тоді як рентабельність ДП «Антонов» становить лише 11,4%. Окрім цього, витрати на наукові дослідження у собівартості продукції в Антонова значно вищі (13,4%), що свідчить про потребу в інтенсивній модернізації для покращення конкурентоздатності. Продуктивність праці також є однією з найнижчих серед конкурентів, що вказує на необхідність підвищення ефективності роботи підприємства. Загалом, конкуренція з такими гравцями суттєво впливає на фінансовий стан ДП «Антонов» і вимагає активних дій для посилення його ринкових позицій.

Отже, аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан ДП «Антонов», показав як позитивні, так і негативні аспекти. Серед сильних сторін підприємства – висока якість продукції, стабільне фінансове становище та професіоналізм персоналу. Проте слабкі сторони включають залежність від постачальників, обмежений асортимент продукції та високу вартість виробництва. На фінансовий стан також впливають зовнішні фактори, такі як зміни на ринку, міжнародна конкуренція, державна підтримка та розвиток технологій. Для покращення свого становища на ринку ДП «Антонов» необхідно скористатися можливостями модернізації та розширення ринків, одночасно мінімізуючи загрози з боку конкурентів і нестабільної економічної ситуації.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки та зростаючої конкуренції важливим аспектом забезпечення стабільного функціонування підприємства є вдосконалення методології аналізу його фінансового стану. Постійне оновлення методів фінансового аналізу сприяє більш точній оцінці ефективності діяльності, виявленню потенційних ризиків та можливостей для зростання. Перспективні напрями розвитку методології аналізу фінансового стану включають використання цифрових технологій, розширення аналітичних інструментів, а також інтеграцію штучного інтелекту та великих даних для підвищення якості прийняття рішень і забезпечення довгострокової стабільності підприємств.

Аналіз фінансового стану ДП «Антонов» є ключовим елементом для оцінки його діяльності та ухвалення стратегічних рішень. Однак розвиткові цього процесу перешкоджає низка проблем, які впливають на ефективність аналізу та прийняття рішень (рис. 3.1).

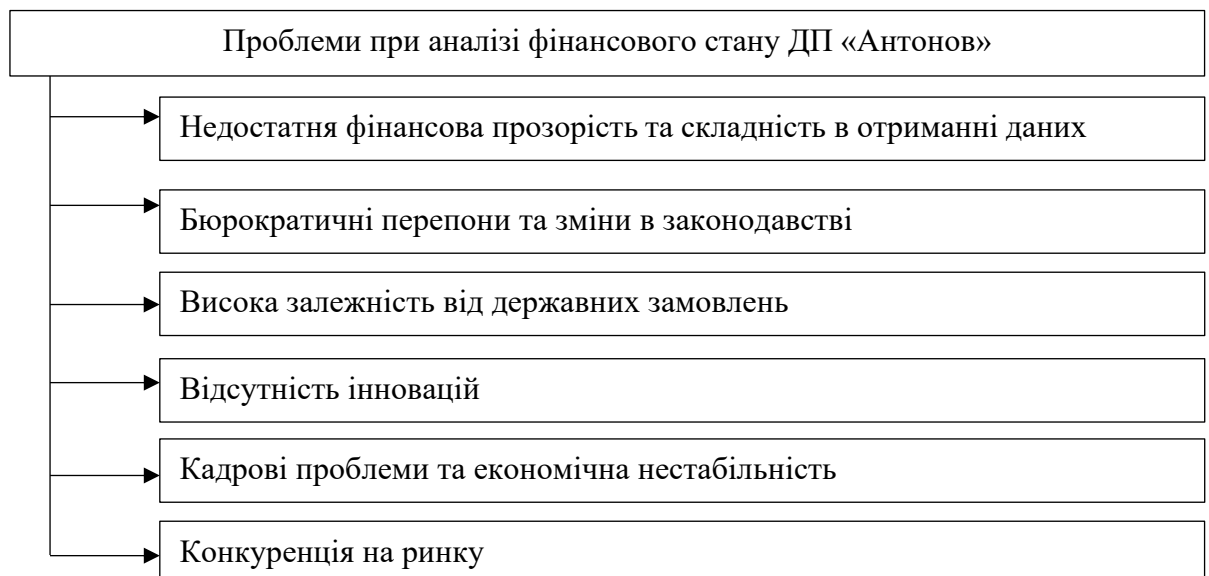

Рис. 3.1 Проблеми, які перешкоджають аналізу фінансового стану
ДП «Антонов»

Джерело: складено автором на основі даних ДП «Антонов» [15].

Недостатня фінансова прозорість та складність в отриманні даних ускладнює проведення всебічного аналізу, якщо дані не є доступними або не містять необхідної інформації, це негативно впливає на якість аналізу.

Процес збору фінансової інформації може бути ускладнений через бюрократію, затримки у звітності та обмеження в системах обліку, що заважає своєчасному аналізу.

ДП «Антонов» значною мірою залежить від контрактів з державою, що може призводити до нестабільності фінансових потоків. Зміни в державній політиці або фінансуванні можуть суттєво вплинути на фінансовий стан підприємства.

Недостатнє інвестування в нові технології та методи аналізу фінансового стану може призвести до зниження конкурентоспроможності підприємства. Відсутність сучасних інструментів для аналізу може уповільнити процес прийняття рішень.

Відсутність кваліфікованих фахівців у галузі фінансового аналізу може заважати впровадженню нових методів та технологій. Постійна необхідність навчання персоналу та адаптації до нових умов також може бути значним бар'єром.

Зовнішні економічні фактори, такі як коливання валютних курсів, інфляція та економічні кризи, можуть ускладнювати аналіз і прогнозування фінансового стану підприємства, роблячи його менш точним [13, с. 251].

Зростання конкурентів, таких як Boeing і Airbus, може знижувати рентабельність і ускладнювати фінансове планування. Конкуренція вимагає постійного вдосконалення аналітичних інструментів для реагування на зміни ринку.

Надмірна бюрократія може сповільнити процеси, пов'язані з аналізом фінансового стану, обмежуючи оперативність і швидкість прийняття рішень.

Часті зміни у податковій політиці та законодавстві можуть ускладнювати фінансове планування та аналіз, потребуючи адаптації до нових умов.

Вирішення цих проблем вимагатиме комплексного підходу, що включає удосконалення внутрішніх процесів, інвестування в нові технології та забезпечення кваліфікованого персоналу.

ДП «Антонов» як стратегічно важливе підприємство для України та світової авіаційної галузі, потребує постійного вдосконалення методів аналізу свого фінансового стану, що дозволить не тільки оцінити поточну ситуацію, а й спрогнозувати майбутні тенденції, розробити ефективні стратегії розвитку та мінімізувати ризики.

Пропонуємо розглянути наступні та запровадити напрями розвитку методології аналізу для ДП «Антонов»:

- 1) Розширення спектра аналізованих показників ДП «Антонов», а саме:
 - інтеграція нефінансових показників, окрім традиційних фінансових показників, необхідно враховувати такі аспекти, як інноваційність, якість продукції, рівень задоволеності клієнтів, ефективність виробництва, екологічні показники, що дозволить отримати більш повну картину фінансового здоров'я підприємства;
 - використання прогностичних моделей, а саме застосування статистичних моделей та машинного навчання для прогнозування майбутніх фінансових результатів, попиту на продукцію та інших важливих показників;
 - впровадження сучасних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) для більш точного відображення фінансових показників ДП «Антонов». Впровадження автоматизації бухгалтерського обліку для підвищення ефективності аналізу даних ДП «Антонов»;
 - проводити систематичний аналіз фінансових, операційних, стратегічних та інших ризиків, які можуть вплинути на діяльність підприємства.
- 2) Удосконалення методів аналізу:
 - застосування сучасних аналітичних інструментів, а саме використання програмного забезпечення для бізнес-аналізу, дашбордів, інструментів візуалізації даних, що дозволить автоматизувати рутинні процеси, підвищити точність розрахунків та спростити процес прийняття рішень;

- систематичне порівняння фінансових показників ДП «Антонов» з показниками конкурентів, галузевими середніми та кращими світовими практиками;

- розробка різних сценаріїв розвитку подій та оцінка їх впливу на фінансовий стан підприємства.

3) Поглиблення аналізу окремих аспектів діяльності ДП «Антонов»:

- аналіз ефективності інвестиційних проектів через оцінку ефективності реалізованих інвестиційних проектів та розробка рекомендацій щодо оптимізації інвестиційної діяльності ДП «Антонов»;

- проводити детальний аналіз структури собівартості продукції з метою виявлення резервів для її зниження;

- використання сучасних моделей фінансових ризиків, таких як Value-at-Risk (VaR), для оцінки можливих втрат. Інтеграція аналізу ризиків у процес стратегічного управління підприємством, що збільшує краще перед бачати зміни та використовувати обґрунтовані рішення.

- постійна оцінка здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

4) Інтеграція аналізу фінансового стану ДП «Антонов» з іншими видами аналізу:

- здійснення інтеграції фінансового аналізу зі стратегічним плануванням для оцінки ефективності реалізації стратегічних цілей ДП «Антонов»;

- аналіз ефективності виробничих процесів, логістики, маркетингу та інших функціональних областей;

- впровадження нових підходів до прогнозування грошових потоків, зокрема, з використанням математичних моделей і великих даних. Створення сценаріїв розвитку фінансового стану, що дозволяє краще передбачити можливості кризи та адаптуватися до них;

- оцінка валютних ризиків, пов'язаних з експортно-імпортними операціями, які мають значний вплив на діяльність «Антонов».

- впровадження аналізу впливу екологічних та соціальних чинників на фінансовий стан (ESG-аналіз), що набирає популярність у світовій практиці;
- проведення аналізу ринкових трендів, конкурентного середовища та попиту на продукцію підприємства.

Таким чином, напрями розвитку методології аналізу фінансового стану ДП «Антонов» включають удосконалення фінансової звітності та облікових процедур, впровадження сучасних підходів до оцінки ліквідності, платоспроможності та ризиків, а також покращення системи фінансового планування та прогнозування. Додатково важливими є аналіз інвестиційної діяльності та врахування зовнішніх економічних факторів, що впливають на фінансові показники. Інтеграція цих підходів дозволить підвищити ефективність управління фінансами підприємства та забезпечити його стійкий розвиток в умовах змінного ринку.

В умовах повномасштабної війни в Україні, ДП «Антонов» стикається з безпрецедентними викликами, які суттєво впливають на його фінансовий стан, однак, навіть у таких складних умовах, пропонуємо перспективи для розвитку підприємства:

1) міжнародна співпраця та залучення інвестицій є ключовим напрямом розвитку ДП «Антонов» в умовах війни, через розширення партнерств з міжнародними компаніями, урядами та організаціями відкриває можливості для спільних проектів, обміну технологіями та залучення інвестицій у виробництво. Участь у міжнародних програмах підтримки оборонної промисловості та відновлення інфраструктури сприятиме зміцненню позицій підприємства на світовому ринку. Водночас активне лобіювання інтересів на міжнародній арені допоможе створити сприятливі умови для розвитку та залучення додаткових ресурсів для стабілізації фінансового стану ДП «Антонов».

2) диверсифікація виробництва є стратегічно важливим кроком для ДП «Антонов», через розширення номенклатури продукції шляхом розробки нових моделей літаків, БПЛА та компонентів для авіаційної техніки інших виробників допоможе підвищити конкурентоспроможність ДП «Антонов». Масштабування

виробництва БПЛА для задоволення як військових, так і цивільних потреб відповідає зростаючому попиту на ці технології. Також важливим напрямом є розвиток сервісних послуг, зокрема технічного обслуговування, ремонту авіаційної техніки та розробки програмного забезпечення, що дозволить зміцнити позиції ДП «Антонов» на ринку.

3) оптимізація виробничих процесів на ДП «Антонов» спрямована на підвищення ефективності та зниження витрат. Цифрова трансформація через впровадження технологій 3D-друку, штучного інтелекту та Інтернету речей дозволить автоматизувати процеси і зменшити виробничі витрати. Оптимізація логістичних ланцюгів, включаючи пошук нових постачальників та покращення маршрутів поставок, сприятиме безперебійному забезпеченню виробництва. Важливою складовою є також впровадження енергозберігаючих технологій, що знизить витрати на електроенергію та підвищить екологічність ДП «Антонов».

4) розвиток людського капіталу є ключовим фактором успіху ДП «Антонов». Інвестування у підвищення кваліфікації та перепідготовку персоналу дозволить ефективніше працювати з новітніми технологіями та розробляти інноваційні продукти. Водночас важливо створювати сприятливі умови для залучення молодих фахівців, зокрема інженерів та конструкторів, що сприятиме оновленню кадрового потенціалу та розвитку підприємства в умовах технологічного прогресу й глобальних викликів.

Отже, перспективні напрями розвитку методології аналізу фінансового стану ДП «Антонов» спрямовані на підвищення ефективності управління фінансами через удосконалення облікових процедур, впровадження сучасних інструментів оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансових ризиків, а також покращення прогнозування грошових потоків та фінансового планування. Особливу увагу слід приділити аналізу інвестиційної діяльності та впливу зовнішніх економічних факторів. Інтеграція підходів допоможе підприємству підвищити фінансову стійкість, зберегти конкурентоспроможність на глобальному ринку та забезпечити стійкий розвиток в умовах змінних економічних і політичних умов.

ВИСНОВКИ

Провівши аналіз фінансового стану підприємства ДП «Антонов», дослідивши методологію та запропонувавши перспективні напрями розвитку, дійшли наступних висновків:

Фінансовий стан підприємства є комплексним показником, що відображає його здатність ефективно використовувати ресурси, підтримувати стабільність і розвиватися у конкурентному середовищі. Сутність цього поняття полягає у всебічній оцінці фінансової стабільності, ліквідності, платоспроможності та прибутковості підприємства, що дозволяє визначити його фінансову стійкість та перспективи розвитку. Розуміння фінансового стану підприємства є ключовим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, планування стратегічного розвитку та залучення інвестицій.

Успішне використання методології та інструментів аналізу фінансового стану підприємства є ключовим для забезпечення об'єктивності і повноти оцінки його фінансової діяльності. Вони не лише дозволяють ідентифікувати поточні та потенційні проблеми, але й надають базу для розробки стратегій управління та прийняття рішень. Застосування цих інструментів допомагає підвищити ефективність управлінських рішень і забезпечити стійкість фінансового стану підприємства в умовах ринкової нестабільності.

Оцінка фінансового стану ДП «Антонов» за період 2021-2023 років виявила позитивні тенденції в розвитку підприємства, що проявляються в зростанні чистого доходу, валового прибутку та рентабельності. Аналіз майнового стану показує зростання вартості активів та власних коштів, що свідчить про фінансову стабільність. Ліквідність підприємства також покращилася, хоча є потреба в підвищенні показників покриття. В оцінці ділової активності спостерігається зростання оборотності капіталу та зменшення строків обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, що свідчить про ефективність управління фінансами ДП «Антонов». Однак, незважаючи на позитивні результати, підприємству необхідно зосередитися на оптимізації

витрат та підвищенні прибутковості для забезпечення стійкого розвитку в умовах змінюваного ринкового середовища. Загалом, ДП «Антонов» демонструє потенціал для подальшого зростання та успішної діяльності в авіаційній галузі.

Аналіз факторів, що впливають на фінансовий стан ДП «Антонов», показав як позитивні, так і негативні аспекти. Серед сильних сторін підприємства – висока якість продукції, стабільне фінансове становище та професіоналізм персоналу. Проте слабкі сторони включають залежність від постачальників, обмежений асортимент продукції та високу вартість виробництва. На фінансовий стан також впливають зовнішні фактори, такі як зміни на ринку, міжнародна конкуренція, державна підтримка та розвиток технологій. Для покращення свого становища на ринку ДП «Антонов» необхідно скористатися можливостями модернізації та розширення ринків, одночасно мінімізуючи загрози з боку конкурентів і нестабільної економічної ситуації.

Перспективні напрями розвитку методології аналізу фінансового стану ДП «Антонов» спрямовані на підвищення ефективності управління фінансами через удосконалення облікових процедур, впровадження сучасних інструментів оцінки ліквідності, платоспроможності та фінансових ризиків, а також покращення прогнозування грошових потоків та фінансового планування. Особливу увагу слід приділити аналізу інвестиційної діяльності та впливу зовнішніх економічних факторів. Інтеграція підходів допоможе підприємству підвищити фінансову стійкість, зберегти конкурентоспроможність на глобальному ринку та забезпечити стійкий розвиток в умовах змінних економічних і політичних умов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антипенко Н. В., Кушнір А. С. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. *Матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Фінанси: теорія і практика»*. К.: Національний авіаційний університет, 2021. С.65-68.
2. Базилінська О. Фінансовий аналіз: теорія і практика : навч. посіб. Вид. 2-ге. переробл. і допов. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
3. Гарафонов О.І., Купчевський П.О., Ященко І.В., Стратегічний базис управління ефективністю діяльності бізнес-організації в умовах воєнного часу. *Economic Synergy*, №4, 2022, С. 65–81.
4. Глушко А.Д. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106> (дата звернення: 04.10.2024).
5. Господарський кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 04.10.2024).
6. Економіка підприємства : підручник : у 3 т. / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т ; за ред. А. В. Непрана, І. Ю. Шевченко. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024. Т. 3. 528 с.
7. Загородна О. М., Серединська В. М. Формування механізму діагностики фінансового стану підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 233–235.
8. Ковтуненко Ю.В., Олексійчук А.Г. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 18. С. 234–238.
9. Конституція України Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

(дата звернення: 04.10.2024).

10. Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 19. С. 101–106.

11. Мазур В. А., Томчук О. Ф., Браніцький Ю. Ю. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 3. С. 7–20.

12. Насібова О. В., Шипенко О. О. Методичні підходи фінансового аналізу підприємства. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*, Вип. 206 "Економічні науки". 2019. С. 35-44.

13. Немсадзе Г.Г., Плахотнюк В.В. Пріоритетні напрями оптимізації фінансової архітектури корпорації в умовах нестабільного економічного середовища. *Вісник ХНТУ*. 2020. № 3(74). С.249–255.

14. Офіційний сайт Укрбромпром. URL. <https://ukroboronprom.com.ua/> (дата звернення: 04.10.2024).

15. Офіційний сайт ДП «Антонов». URL. <https://www.antonov.com/en> (дата звернення: 04.10.2024).

16. Паянок Т. М. Оцінка та прогноз фінансових результатів підприємства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Економіка і управління*, 2019. №30 (69) С. 243-248.

17. Піжук О. І., Пронькін М. С. Методика проведення SWOT-аналізу як передумови прийняття стратегічних рішень на підприємстві. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, 2017, Випуск 16. С. 427–434.

18. Піжук О.І. Стратегія підприємства: навчальний посібник (Серія “на допомогу студенту УДФСУ”, том 34). Ірпінь: Університет ДФС України. 2018. 390 с.

19. Податковий кодекс України Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI/ URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

21. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

22. Проскуріна Н., Гнідкова А. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2022. №43. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> (дата звернення: 04.10.2024).

23. Савченко В. М. Методи статистики у фінансовому аналізі діяльності підприємств на фінансовому ринку. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. Вип. № 2 (30). С. 428–436.

24. Самайчук С. І., Крикунова В. М., Танклевська Н. С. Фінансовий аналіз : навч. посіб. ДВНЗ «Херсон. держ. аграр. ун-т». Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2019. 215 с.

25. Семенова К. Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*, 2021. №5-6, С.77-82.

26. Соколова Л. В. Ретроспективний аналіз фінансових результатів функціонування суб'єктів господарювання України. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 31. С. 376-385.

27. Статуту ДП «Антонов». URL. <https://www.kmu.gov.ua/npas/172545517> (дата звернення: 04.10.2024).

28. Томчук О., Левчук М. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства. *Молодий вчений*, 2019. №9 (73), С.480-486.
29. Трусова Н. В., Терещенко М. А. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика: навч. посіб. Тавр. держ. агротехнол. унт. – 2-ге вид. Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. 272 с.
30. Фінаанасова звітність ДП «Антонов» 2022. *Clarity-project*. URL. https://clarity-project.info/edr/14307529/finances?current_year=2022 (дата звернення: 04.10.2024).
31. Фінаанасова звітність ДП «Антонов» за 2021. *Clarity-project*. URL. https://clarity-project.info/edr/14307529/finances?current_year=2021 (дата звернення: 04.10.2024).
32. Фінаанасова звітність ДП «Антонов» за 2023. *Clarity-project*. URL. https://clarity-project.info/edr/14307529/finances?current_year=2023 (дата звернення: 04.10.2024).
33. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокуренко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокуренка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
34. Фінанси підприємств : підручник / Н. О. Власова [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Світ книг, 2018. 437 с.
35. Фінансовий аналіз: навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
36. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. С.12–15.
37. Череп А. В., Гамова О. В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кондор, 2020. 268 с.
38. Чорна Л., Штифлюк В. Нормативно-правове регулювання оцінки фінансового стану підприємства. *Подільський науковий вісник*. 2022. № 2. С. 23–

25.

39. Ясинська Д. В., Добровольська, О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*, (166), 2021. С. 81-84.

40. Airbus S.A.S. URL: <http://samolety.org/airbus/> (дата звернення: 04.10.2024).

41. Boeing. URL: <http://www.brandreport.ru/boeing/> (дата звернення: 04.10.2024).

42. Bombardier. URL: <http://www.bombardier.com/> (дата звернення: 04.10.2024).

43. North Atlantic Treaty Organization. URL. <http://www.nato.int/> (дата звернення: 04.10.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Методика розрахунку показників майнового стану підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Вартість всього майна	Підсумок балансу по активу або пасиву	Ф.№1, р.1300 або р.1900	Вартість майна повинна зростати порівняно з попередніми періодами
2. Вартість власних коштів підприємства	Вартість власного капіталу підприємства	Ф.№1, р.1495	Вартість власного капіталу повинна зростати порівняно з попередніми періодами
3. Вартість власних оборотних коштів	Різниця між вартістю оборотних активів і поточних зобов'язань підприємства	Ф.№1, р.1195 – р.1695	Вартість власних оборотних коштів повинна зростати порівняно з попередніми роками
4. Коефіцієнт зносу	Відношення суми зносу до первісної вартості ОВФ	Ф.№1, р.1012 : р.1011	Зменшуватись і бути меншим 0,5
5. Коефіцієнт придатності	1 – коефіцієнт зносу	Ф.№1, 1 - р.1012 : р.1011	Збільшуватись і бути більшим 0,5

Таблиця А.2

Методика розрахунку показників фінансової стійкості підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	Відношення суми зобов'язань по залученим і позиченим коштам до суми власних коштів	Ф.№1, (р.1595 + р.1695 + р.1700) : р.1495	Менше 1
2. Коефіцієнт автономії	Відношення суми власних коштів до підсумку по балансу	Ф.№1, р.1495 : р.1300 (1900)	Більше 0,5
3. Коефіцієнт маневреності власних коштів	Відношення суми власних оборотних коштів до суми власних коштів	Ф.№1, (р.1195 – р.1695) : р.1495	Якомога більший
4. Коефіцієнт фінансового левериджу	Відношення суми довгострокових зобов'язань до суми власного капіталу	Ф.№1, р.1595 : р.1495	Менше 0,5

Таблиця А.3

Методика розрахунку показників ліквідності і платоспроможності

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	Відношення суми грошових коштів і короткострокових цінних паперів до поточних зобов'язань	Ф.№1, (р.1165 + р.1160) : р.1695	Більше 0,2
2. Коефіцієнт покриття балансу	Відношення суми оборотних активів до поточних зобов'язань	Ф.№1, р.1195 : р.1695	Більше 2-2,5
3. Частка оборотних коштів у активах	Відношення суми оборотних коштів до підсумку по балансу	Ф.№1, р.1195 : р.1300	Збільшення
4. Частка запасів у поточних активах	Відношення суми запасів до поточних активів	Ф.№1, (р.1100 + ... + р.1110) : р.1195	—
5. Частка власних оборотних коштів у запасах	Відношення суми власних оборотних коштів до вартості запасів	Ф.№1, (р.1195 – р.1695) : (р.1100 + р.1110)	Більше 0,5

Таблиця А.4

Методика розрахунку показників прибутковості підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1. Рентабельність продаж	Відношення прибутку від операційної діяльності до виручки від реалізації, помножене на 100%	Ф.№2, р.2190 : р.2000 x 100%	Більше 20%
2. Рентабельність операційної діяльності	Відношення прибутку від операційної діяльності до повної собівартості, помножене на 100%	Ф.№2, р.2190 : (р.2050 + р.2130 + р.2150 + р.2180) x 100%	Більше 20%
3. Рентабельність діяльності до оподаткування	Відношення прибутку від усіх видів діяльності до оподаткування до повної собівартості, помножене на 100%	Ф.№2, р.2290 : (р.2050 + р.2130 + р.2150 + р.2180) x 100%	Більше 20%
4. Рентабельність капіталу	Відношення прибутку від усіх видів діяльності до оподаткування до вартості активів, помножене на 100%	(р.2290, ф.№2) : р.1300, ф.№1 x 100%	Більше 20%

Таблиця А.5

Методика розрахунку показників ділової активності підприємства

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Джерело інформації	Теоретично достатнє значення
1	2	3	4
1. Загальна оборотність капіталу	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до підсумку по балансу	р.2000 (ф.№2) : р.1300 (ф.№1)	Збільшення
2. Оборотність готової продукції	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості готової продукції	р.2000 (ф.№2) : р.1103 (ф.№1)	Збільшення
3. Оборотність запасів	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості запасів	р.2000 (ф.№2) : р.1100 (ф.№1)	Збільшення
4. Оборотність дебіторської заборгованості	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості дебіторської заборгованості	р.2000 (ф.№2) : р.1125 + р.1130 + ... + р.1155 (ф.№1)	Збільшення
5. Середній строк обороту дебіторської заборгованості	Відношення вартості дебіторської заборгованості до виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг), помножене на 360 днів	р.1125 + р.1130 + ... + р.1155 (ф.№1) : р.2000 (ф.№2) x 360	Зменшення
6. Оборотність кредиторської заборгованості	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості кредиторської заборгованості	р.2000 (ф.№2) : р.1615 (ф.№1)	Збільшення
7. Фондовіддача необоротних активів	Відношення виручки від реалізації продукції (товарів, робіт послуг) до вартості необоротних активів	р.2000 (ф.№2) : (р.1011 – р.1012) (ф.№1)	Збільшення